

Samfunnsfag, 8.trinn 2024-25

Veke 34-44	Emne: Kven er eg og kva er samfunn?
Tema	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over omgrepet identitet • reflektere over kva for verdiar dei har og kven dei er • drøfte kva det vil seie “å høyre til” • forstå og bruke omgrep som roller, normer, sjølvbilete, sjølvtilitt, og sjølvkjensle • reflektere over kva for verdiar som er viktige for eit samfunn • reflektere over korleis vi uttrykker og meistrar følelsar som sinne, glede og angst • reflektere over kvifor menneske søker saman i samfunn • drøfte kva for føresetnadar som må vere til stade i eit demokratisk samfunn • reflektere over korleis samfunn har utvikla seg gjennom historia, og kva for betydning det har for det samfunnet dei lever i dag • drøfte ulike samfunnsmodellar, og sjå på kva styrker og svakheiter som ligg i dei ulike styreformene • reflektere over kva som ligg i omgrepet velferd og reflektere over kvifor Noreg blir kalla ein velferdsstat • reflektere over kvifor mange menneske flyktar og kva for krav det stiller til samfunnet og menneska i samfunnet • reflektere over og drøfte kva for utfordringar knytt til berekraft som samfunnet står overfor i framtida
Kompetansemål	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskte hendingar • bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verkøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er • utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur • reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst

	<ul style="list-style-type: none"> • samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag • beskrive sentrale lover, reglar og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt • beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar 		
Læringsaktivitet og ressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Kapittel 2 side 34-69 og kapittel 3 side 70-113 i «Samfunnsfag 8» • Arbeide med faglege omgrep, munnleg og skriftleg • Finne og snakke om konkrete døme på ulike omgrep som; identitet, rolle, verdiar, ulike former for press osv • Diskusjon med læringsven, i mindre grupper og i plenum i klassen • Aktuelle saker frå nyheitene • Tolke diagram, statistikk og kart • Bruke omrisskart av Noreg og skrive inn nokre byar, fylka, naboland og havområde. 		
Vurdering	<p>Lærer ser om elevane meistarar arbeidet reint studieteknisk med å finne og forstå informasjon i teksten, skrive svar i OneNote og delta munnleg i timane.</p> <p>Vurderingsform: skriftleg prøve historie og samfunnsfag Geografiprøve</p>		
Vurderingskriterium	<p style="text-align: center;">LÅG</p> <p>Kjenner til nokre endringar som den industrielle revolusjonen førte til, både teknisk og for folk og samfunn. Har i mindre grad kontroll på dei ulike faglege omgrepa</p>	<p style="text-align: center;">MIDDELS</p> <p>Har oversikt over ein del av dei endringane som den industrielle revolusjonen førte til, både teknisk og for folk og samfunn. Har kjennskap til fleire faglege omgrep</p>	<p style="text-align: center;">HØG</p> <p>Har god oversikt over dei endringane som den industrielle revolusjonen førte til, både teknisk og for folk og samfunn. Har god kontroll på dei ulike faglege omgrepa</p>

	<p>Drøfte ulike samfunnsmodellar, og kan trekke fram fleire styrker og svakheiter som ligg i dei ulike styreformene</p> <p>Har i liten grad oversikt over utvalde geografiske hovudtrekk i Noreg</p>	<p>Drøfte ulike samfunnsmodellar, og kan trekke fram fleire styrker og svakheiter som ligg i dei ulike styreformene</p> <p>Har noko oversikt over utvalde geografiske hovudtrekk i Noreg</p>	<p>Drøfte ulike samfunnsmodellar, og kan trekke fram fleire styrker og svakheiter som ligg i dei ulike styreformene</p> <p>Har god oversikt over utvalde geografiske hovudtrekk i Noreg</p>
Tverrfaglege tema	<ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse og livsmeistring • Demokrati og medborgarskap • Berekraftig utvikling 		
Kjerneelement	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnskritisk tenking og samanhengar • Demokratiforståing og deltaking • Berekraftige samfunn • Identitetsutvikling og fellesskap 		
Grunnleggjande ferdigheiter	<ul style="list-style-type: none"> • Munnlege ferdigheiter • Å kunne skrive • Å kunne lese • Å kunne rekne • Digitale ferdigheiter 		

Veke 45 -51	Emne: Kva er mangfald?
Tema	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over kva som meinast med omgrepet mangfald • diskutere likskap og ulikskap mellom menneske • reflektere og drøfte kva som ligg i omgrepet kultur • forklare kva som er meint med urbefolkning og nasjonale minoritetar • reflektere over og drøfte kva som kan føre til utanforskap
Kompetansemål	<ul style="list-style-type: none"> • bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er • utforske og beskrive korleis menneske- og urfolksrettar og andre internasjonale avtalar og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd • gjere greie for fornorsking av samane og dei nasjonale minoritetane og uretten dei har vore utsette for, og reflektere over kva konsekvensar det har hatt og har på individ- og samfunnsnivå
Læringsaktivitet og ressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Kapittel 4 side 114-147 i «Samfunnsfag 8» • Arbeide med faglege omgrep, munnleg og skriftleg • Diskusjon med læringsven, i mindre grupper og i plenum i klassen • Aktuelle saker frå nyheitene • Lage ein kort, digital presentasjon om ein nasjonal minoritet
Vurdering	Ingen formell vurdering i denne perioden, men elevane får trening i å lage ein digital presentasjon
Tverrfaglege tema	<ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse og livsmeistring • Demokrati og medborgarskap
Kjerneelement	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnskritisk tenking og samanhengar • Identitetsutvikling og fellesskap

Grunnleggjande ferdigheiter	<ul style="list-style-type: none"> • Munnlege ferdigheiter • Å kunne skrive • Å kunne lese • Å kunne rekne • Digitale ferdigheiter
------------------------------------	---

Veke 1-8	Emne: Kva er demokrati?
Tema	<ul style="list-style-type: none"> • finne ut av, reflektere over og drøfte kva som meinast med demokrati • finne ut korleis ideen om folkestyre blei til • forklare kva opplysningstida var og kva for filosofar som påverka tenkemåten i samfunnet • reflektere over årsakene til og konsekvensane av den amerikanske uavhengigheitskrigen og den franske revolusjonen • drøfte på kva måte opplysningstida sine ideal og det som skjedde i Amerika og Frankrike hadde konsekvensar for Noreg • finne ut korleis man kan vere aktiv medborgar i eit samfunn og påverke kva som skal vere viktig i samfunnet
Kompetansemål	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av (geografiske forhold og) historisk kontekst • <u>gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar</u> og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane • <u>beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag</u> og reflektere over sentrale utfordringar
Læringsaktivitet og ressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Kapittel 5 side 148-189 i «Samfunnsfag 8» • Arbeide med faglege omgrep, munnleg og skriftleg • Diskusjon med læringsven, i mindre grupper og i plenum i klassen • Lærar viser og forklarar meir på dei historiske tema som blir ein del av vurderinga. PowerPoint? • Kahoot (?)

Vurdering	Skriftleg prøve med tema: Folkestyre, yringsfridom, den amerikanske revolusjonen, den franske revolusjonen, den norske grunnlova 1814 og maktfordelingsprinsippet. (Side 152-167)		
Vurderingskriterium	<p style="text-align: center;">LÅG</p> <p>Eleven kjenner litt til nokre sentrale historiske konflikhtar</p> <p>Eleven kjenner til nokre døme på korleis menneske har kjempa for endringar i samfunnet</p> <p>Eleven kan forklare litt om det politiske systemet i Noreg</p> <p>Eleven har kjennskap til nokre faglege omgrep men ser i mindre grad korleis dei ulike historiske hendingane er påverka av tidlegare hendingar, tankar og idear.</p>	<p style="text-align: center;">MIDDELS</p> <p>Eleven kan i nokon grad gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske konflikhtar</p> <p>Eleven kjenner til korleis menneske har kjempa for endringar i samfunnet og samstundes har vore påverka av historisk kontekst</p> <p>Eleven har oversikt over trekk ved det politiske systemet i Noreg</p> <p>Eleven har kontroll på ein god del faglege omgrep og ser litt korleis dei ulike historiske hendingane er påverka av tidlegare hendingar, tankar og idear.</p>	<p style="text-align: center;">HØG</p> <p>Eleven kan gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske konflikhtar</p> <p>Eleven kan reflektere over korleis menneske har kjempa for endringar i samfunnet og samstundes har vore påverka av historisk kontekst</p> <p>Eleven kan beskrive trekk ved det politiske systemet i Noreg</p> <p>Eleven har god kontroll på faglege omgrep og ser korleis dei ulike historiske hendingane er påverka av tidlegare hendingar, tankar og idear.</p>
Tverrfaglege tema	<ul style="list-style-type: none"> • Demokrati og medborgarskap 		
Kjerneelement	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnskritisk tenking og samanhengar • Demokratiforståing og deltaking 		
Grunnleggjande ferdigheiter	<ul style="list-style-type: none"> • Munnlege ferdigheiter • Å kunne skrive • Å kunne lese • Å kunne rekne • Digitale ferdigheiter 		

--	--

Veke 10-12	Emne: Kva er økonomi?
Tema	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke faglege omgrep for å forklare kva økonomi er • Vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke økonomi og levestandard i samfunnet • Vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi • Reflektere over fordelinga av ressursar i verda og drøfte korleis levestandard, fattigdom og berekraft heng saman
Kompetansemål	<ul style="list-style-type: none"> • vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet
Læringsaktivitet og ressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Kapittel 6 side 190-215 i «Samfunnsfag 8» • Arbeide med faglege omgrep ved å bruke ordkort. Finne rett ord til rett forklaring. • Elevane lager eit budsjett over forbruk og inntekter ei veke • Vise og bruke ein lånekalkulator for å finne effektiv rente • Kort digital presentasjon: Mitt drømmeland (Oppgåve 10 side 215) • Diskusjon med læringsven, i mindre grupper og i plenum i klassen • Aktuelle saker frå nyheitene
Vurdering	Ingen formell vurdering. Godkjent eller ikkje godkjent på personleg budsjett og liten digital presentasjon om mitt draumeland
Tverrfaglege tema	<ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse og livsmeistring

Kjerneelement	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnskritisk tenking og samanhengar • Berekraftige samfunn
Grunnleggjande ferdigheiter	<ul style="list-style-type: none"> • Munnlege ferdigheiter • Å kunne skrive • Å kunne lese • Å kunne rekne • Digitale ferdigheiter

Veke 13-15	Emne: Kva er berekraft?
Tema	<ul style="list-style-type: none"> • Forklare kva som ligg i omgrepet berekraft og korleis det har blitt eit omgrep alle bruker • Forklare korleis menneska påverkar naturen og korleis naturen påverkar menneska • Reflektere og diskutere korleis samfunnet si utvikling har hatt betydning for miljøet og klimaet på jorda • Beskrive FN sine berekraftsmål og reflektere over kvifor vi har behov for slike mål • Reflektere over og diskutera kva vi kan bidra med for å redusera eige forbruk
Kompetansemål	<ul style="list-style-type: none"> • drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk • utforske og beskrive korleis menneske- og urfolksrettar og andre internasjonale avtalar og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd
Læringsaktivitet og ressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Kapittel 7 side 216-247 i «Samfunnsfag 8» • Arbeide med faglege omgrep, munnleg og skriftleg • Finne og snakke om konkrete døme på ulike omgrep som; • Diskusjon med læringsven, i mindre grupper og i plenum i klassen • Aktuelle saker frå nyheitene

Vurdering	Ingen formell vurdering
Tverrfaglege tema	<ul style="list-style-type: none"> • Berekraftig utvikling
Kjerneelement	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnskritisk tenking og samanhengar • Berekraftige samfunn
Grunnleggjande ferdigheiter	<ul style="list-style-type: none"> • Munnlege ferdigheiter • Å kunne skrive • Å kunne lese • Å kunne rekne • Digitale ferdigheiter

Veke 17-25	Emne: Kva er kjeldekritikk og den digitale verda?
Tema	<ul style="list-style-type: none"> • Utforske kva som er kjeldekritikk • Reflektere over kva det vil seie å vere kjeldekritisk • Vurdere kva som er god kjeldekritikk • Reflektere over kva for digitale spor vi legg igjen på ulike digitale plattformer • Drøfte og diskutere korleis vi skal oppføre oss på ulike digitale plattformer • Reflektere og drøfte på kva måte vi blir påverka av ulike media, frå nyheitsbyrå til influensarar • Bruke faglege omgrep som primærkjelde, sekundærkjelde, kjeldekritikk aktivt
Kompetansemål	<ul style="list-style-type: none"> • bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er

	<ul style="list-style-type: none"> • vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vår • utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten • utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur • utforske og reflektere over eigne digitale spor og høvet til å få sletta spora og å verne om retten ein sjølv og andre har til privatliv, personvern og opphavsrett 		
Læringsaktivitet og ressursar	<ul style="list-style-type: none"> • Kapittel 1 side 6-33 og kapittel 8 side 248-275 i «Samfunnsfag 8» • Arbeide med faglege omgrep, munnleg og skriftleg • Finne og snakke om konkrete døme på ulike omgrep som; • Diskusjon med læringsven, i mindre grupper og i plenum i klassen • Aktuelle saker frå nyheitene • Bruke omgrep som digital dømmekraft, digitale fotspor og teknologi • Reflektere og diskutere korleis du kan vere tryggare på internett • Finne ut av, drøfte og reflektere over konsekvensane av digital teknologi • Lage ein digital presentasjon, «Den digitale verda» Video, podcast eller digital plakat 		
Vurdering	<p>Med utgangspunkt i ei av fordjupingsoppgåvene side 274-275 skal elevane arbeide aleine eller i par. Resultatet blir vurdert med karakter. I oppgåva «Den digitale verda» kan elevane velje blant desse tema: Falske nyheiter, influensarar, algoritmar, nettvett, digital avhengigheit eller nettmobbing. Ulike spørsmål/problemstillingar er laga til kvart tema. Dei vel sjølv formatet: Video, podcast eller digital plakat. Felles vurderingskriterium, uansett format.</p>		
Vurderingskriterium	<p>HØG</p> <p>Eleven kan vise til nokre plattformer for digital samhandling og kan litt om korleis digital deltaking og</p>	<p>HØG</p> <p>Eleven kan utforske nokre ulike plattformer for digital samhandling og har litt oversikt på korleis digital deltaking og samhandling påverkar</p>	<p>HØG</p> <p>Eleven kan utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og</p>

	<p>samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten</p> <p>Eleven har laga eit digitalt produkt med lite fagleg innhald og få fagomgrep</p> <p>Eleven viser lite relevant informasjon, både digitalt og som lyd</p> <p>Eleven har brukt det valde formatet på ein lite hensiktsmessig måte der både det visuelle og lyden er lite strukturert og av mindre god kvalitet</p>	<p>forma på og innhaldet i samfunnsdebatten</p> <p>Eleven har laga eit digitalt produkt med fagleg innhald og bruker nokre fagomgrep</p> <p>Eleven viser relevant informasjon som kjem greitt fram, både digitalt og som lyd</p> <p>Eleven har brukt det valde formatet på ein hensiktsmessig måte der både det visuelle og lyden er strukturert og av jamn kvalitet</p>	<p>samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten</p> <p>Eleven har laga eit digitalt produkt med godt fagleg innhald og bruker varierte fagomgrep</p> <p>Eleven viser mykje relevant informasjon som kjem tydeleg fram, både digitalt og som lyd</p> <p>Eleven har brukt det valde formatet på ein hensiktsmessig måte der både det visuelle og lyden er godt strukturert og av god kvalitet</p>
Tverrfaglege tema	<ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse og livsmeistring • Demokrati og medborgarskap 		
Kjerneelement	<ul style="list-style-type: none"> • Undring og utforsking • Samfunnskritisk tenking og samanhengar 		
Grunnleggjande ferdigheiter	<ul style="list-style-type: none"> • Munnlege ferdigheiter • Å kunne skrive • Å kunne lese • Å kunne rekne • Digitale ferdigheiter 		